

Nr 70.

Ankom till riksdagens kansli den 20 juni 1944 kl. 2 em.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående allmän beredskapsstat för budgetåret 1944/45, såvitt propositionen avser jordbruksärenden, jämte i ämnet väckta motioner.

(1:a avd.)

Utskottet får härigenom avgiva utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts till riksdagen den 12 maj 1944 avlätna och till jordbruksutskottet såvitt angår jordbruksärenden hänvisade proposition, nr 281, däri Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att

dels godkänna det vid statsrådsprotokollet fogade förslaget till allmän beredskapsstat för budgetåret 1944/45,

dels bemyndiga Kungl. Maj:t att, med iakttagande av vad i statsrådsprotokollet anförts,

a) fastställa allmän beredskapsstat I att lända till efterrättelse från och med den 1 juli 1944 samt att ställa de å staten uppförda anslagen till vederbörande myndigheters förfogande från och med samma tidpunkt,

b) fastställa allmän beredskapsstat II att lända till efterrättelse från och med den 1 juli 1944 samt att *dels* från och med samma tidpunkt ställa de å staten uppförda anslagen till vederbörande myndigheters förfogande för förberedande planeringsåtgärder, *dels*, om och i den mån försörjnings- eller arbetsmarknadsläget det medgiver, respektive om och i den mån en försämring av arbetsmarknadsläget det påkallar, beträffande vissa anslag eller viss grupp av anslag förklara, att de må disponeras för därmed avsedda ändamål,

c) efter riksdagens hörande eller, om riksdagen ej är samlad, under förutsättning att Konungen låtit riksdagskallelse utgå eller riksdagen ändock skall inom tjugo dagar sammanträda, fastställa allmän beredskapsstat III att lända till efterrättelse från den tidpunkt, arbetsmarknadsläget det påkallar, samt ställa de å staten uppförda anslagen till vederbörande myndigheters förfogande för därmed avsedda ändamål,

dels ock medgiva, att anslag å allmän beredskapsstat I må, om riksdagen ej är samlad, överskridas under förutsättning att Konungen låtit riksdagskallelse utgå eller riksdagen ändock skall inom tjugo dagar sammanträda.

1:o) I samband härmed har utskottet till behandling förehaft följande inom riksdagen väckta motioner i vad de angå jordbruksärenden, nämligen

1) I: 344 av herr *Herlitz*, vari hemställt att riksdagen vid sina beslut i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 281, i vad den hänvisats till jordbruksutskottet, måtte beakta vad i motionen I: 343 anförts;

2) I: 346 av herrar *Heiding* och *Löfvander*, likalydande med II: 546 av herr *Mattsson m. fl.*, vari hemställt om sådana ändringar i Kungl. Maj:ts proposition nr 281,

att i fråga om fullmakter för Kungl. Maj:t att förfoga över anslag under beredskapsstat I och II större återhållsamhet iakttages och riksdagens medverkan vid disponerande av anslagen då den är samlad förbehålles; samt

att vid anordnande av arbeten för arbetslöshetens motverkande sådana företag i större utsträckning i första hand igångsättas, vid vilka materialkostnaderna äro små och arbetslönerna ej äro så höga.

I fråga om de skäl, som anförts till stöd för motionerna, hänvisas till dessa.

Utskottet.

Då statsutskottet i sitt utlåtande i ämnet (nr 212) behandlat de föreliggande motionerna i deras helhet, har jordbruksutskottet icke funnit anledning att ingå på hithörande spörsmål, utan har utskottet begränsat sig till att pröva de skilda anslagsäskanden i förslaget till allmän beredskapsstat, som beröra jordbruksdepartementets verksamhetsområde och som återfinnas i bilagorna 6 och 15 till propositionen.

I enlighet härmed hemställer utskottet,

att motionerna I: 344 samt I: 346 och II: 546, de båda sistnämnda såvitt de hänvisats till utskottet, må anses besvarade med vad utskottet ovan anført.

Driftbudgeten.

Nionde huvudtiteln.

D. Undervisningsanstalter för jordbruk och lantmannanärningar m. m.

2:o) **Lantbrukshögskolan: Byggnadsarbeten.** Under denna punkt har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till ändamålet å allmän beredskapsstat III för nästa budgetår uppföra ett anslag av 208 000 kronor.

Departementschefen har — efter redogörelse för ärendet — anført och föreslagit följande:

»Samtliga i det föregående omförmälda byggnadsarbeten torde vara av den angelägenhetsgrad, att de böra komma till utförande inom de närmaste åren. Vad särskilt angår den föreslagna bostaden för husdjursförsöksanstaltens vaktmästare har det enligt vad som under hand upplysts från lantbrukshögskolan hittills icke varit möjligt att vid Ultuna anskaffa en lämplig hyres-

lägenhet åt förevarande befattningshavare. I enlighet med vad investeringsutredningen föreslagit torde erforderliga medel för arbetena i fråga böra upptagas å beredskapsstat för budgetåret 1944/45. De av utredningen och högskolestyrelsen verkställda kostnadsberäkningarna — vilka beräkningar sluta å 23 000 kronor för uppförande av vaktmästarbostad vid husdjursförsöksanstalten, 55 000 kronor för uppförande av häststall vid Kungsängen samt 130 000 kronor för förmansbostad och ekonomibygnad vid Brännbergs försöksgård — föranleda ej någon erinran från min sida. Det sålunda för ändamålet behöfliga anslaget, (23 000 + 55 000 + 130 000 =) 208 000 kronor, torde böra hänföras till allmän beredskapsstat III.»

Förevarande framställning tillstyrkes av utskottet, som sålunda hemställer,

Utskottet.

att riksdagen må till *Lantbrukshögskolan: Byggnadsarbeten* å allmän beredskapsstat III för budgetåret 1944/45 uppföra ett anslag av 208 000 kronor.

3:o) **Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Byggnadsarbeten.** Under denna punkt har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till ändamålet å beredskapsstat III för nästkommande budgetår uppföra ett anslag av 860 000 kronor.

Efter redogörelse för ärendet har *departementschefen* anført och föreslagit följande:

»Såsom av den lämnade redogörelsen framgår har till byggnadsarbeten vid Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut äskats ett anslag av 860 000 kronor. Av nämnda belopp avses 280 000 kronor till institutionsbyggnad för jordbrukslära, husdjurslära m. m. samt samlingslokal, 270 000 kronor till uppförande av elevbostäder, 35 000 kronor till uppförande av lärarbostad, 65 000 kronor till uppförande av föreståndarbostad, 90 000 kronor till maskinhall för undervisning angående lantbruksmaskiner, 60 000 kronor till lagerkällare samt 60 000 kronor till växthus- och värmeanläggning, första etappen. Samtliga ifrågakarande arbeten torde vara av den natur att de böra komma till utförande inom de närmaste åren. Medel till de med arbetena förenade kostnaderna synas böra upptagas å allmän beredskapsstat III för nästa budgetår. Mot storleken av det för ändamålet äskade anslaget, 860 000 kronor, har jag intet att erinra. Jag förutsätter, att vid byggnadsarbetenas utförande kommer att iakttagas största möjliga sparsamhet så att de icke göras mera omfattande eller kostsamma än som oundgängligen av förhållandena påkallas.»

Utskottet biträder Kungl. Maj:ts framställning samt hemställer alltså,

Utskottet.

att riksdagen må till *Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Byggnadsarbeten* å allmän beredskapsstat III för budgetåret 1944/45 uppföra ett anslag av 860 000 kronor.

4:o) **Lägre lantbruksundervisning m. m.: Bidrag till byggnadsarbeten vid lantmanna- och lanthushållsskolor.** Under denna punkt har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till ändamålet för nästa budgetår uppföra *dels* å beredskapsstat II ett anslag av 2 000 000 kronor, *och dels* å beredskapsstat III ett anslag av 2 200 000 kronor.

Departementschefen har anfört och föreslagit följande i ärendet:

»Medel för utförande av ifrågavarande arbeten synas lämpligen böra upptagas å allmän beredskapsstat III för nästa budgetår. Mot de av investeringsutredningen för arbetenas verkställande beräknade kostnaderna, (6 000 + 18 000 =) 24 000 kronor, har jag intet att erinra. Då härjämte ett belopp av 1 000 kronor torde böra avses för oförutsedda utgifter och kontrollantarvode, vill jag förorda, att å beredskapsstaten för nästa budgetår beräknas medel för ifrågavarande ändamål till minst det belopp som av lantbruksstyrelsen föreslagits eller 4 200 000 kronor. Det av mig sålunda förordade anslaget torde böra hänföras till beredskapsstat II med 2 000 000 kronor och till beredskapsstat III med 2 200 000 kronor. För den bidragsverksamhet, som kan komma att bedrivas med anlitanande av beredskapsanslaget, synas såsom lantbruksstyrelsen ifrågasatt böra tillämpas enahanda grunder som gälla för den hittillsvarande verksamheten på området.»

Utskottet.

Tillstyrkande bifall till förevarande framställning hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Bidrag till byggnadsarbeten vid lantmanna- och lanthushållsskolor* för budgetåret 1944/45 uppföra

1. å allmän beredskapsstat II ett anslag av 2 000 000 kronor,
2. å allmän beredskapsstat III ett anslag av 2 200 000 kronor.

E. Hästavel och boskapsskötsel m. m.

5:o) **Statens hingstdepåer och stuteri: Byggnadsarbeten.** Under denna punkt har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till ändamålet å beredskapsstat III för nästa budgetår uppföra ett anslag av 25 000 kronor för verkställande av renovering av ytterväggarna å de s. k. kommenderingsstallarna vid Flyinge hingstdepå och stuteri samt reparation av södra hingststallet vid Strömsholms hingstdepå.

Utskottet.

I enlighet med förevarande framställning hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens hingstdepåer och stuteri: Byggnadsarbeten* å allmän beredskapsstat III för budgetåret 1944/45 uppföra ett anslag av 25 000 kronor.

G. Lanthushållning i allmänhet.

6:o) **Bidrag till vissa förbättringsåtgärder på jordbrukets område.** Under denna punkt har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till ändamålet för nästa budgetår uppföra *dels* å beredskapsstat II ett anslag av 6 000 000 kronor, *dels ock* å beredskapsstat III ett anslag av 18 000 000 kronor.

Efter redogörelse för ärendet har *departementschefen* anfört och föreslagit följande:

»Vid framläggande av förut nämnda proposition, nr 264, framhöll jag, att anslag borde för budgetåret 1944/45 upptagas å allmän beredskapsstat för vissa förbättringsåtgärder på jordbrukets område. Jag anförde därvid, att från berörda anslag borde utgå bidrag till sådana förbättringsarbeten, vilka erbjöde arbetsobjekt, som vore lämpade för sysselsättning av arbetslösa, eller bidrag till förbättring av ekonomibyggnader, gödselvårdsanläggningar, avdikningsföretag, täckdikningsföretag, betesförbättringar, nyodlingar, stenröjningar, jordkörningar och avloppsförbättringar. Härutöver synas bidrag från ifrågavarande anslag böra kunna utgå till uppförande av siloanläggningar samt av frukt- och potatislagerhus. Beträffande vissa av nämnda förbättringsåtgärder har Kungl. Maj:t i förenämnda proposition hemställt om bemyndigande för Kungl. Maj:t att utfärda särskilda grunder för statsunderstöd att efter Kungl. Maj:ts beslut gälla vid arbetslöshet.

För ifrågavarande ändamål torde i anslutning till lantbruksstyrelsens och investeringsutredningens anslagsberäkningar böra upptagas ett belopp av sammanlagt 24 000 000 kronor, därav 6 000 000 kronor böra uppföras å allmän beredskapsstat II samt 18 000 000 kronor å allmän beredskapsstat III. Hinder torde icke böra möta mot att förevarande anslagsmedel även disponeras för anställande av erforderlig arbetskraft för granskning av bidragsansökningar rörande torrlägningsföretag m. m.»

Utskottet biträder förevarande framställning och hemställer sålunda,

Utskottet.

att riksdagen må till *Bidrag till vissa förbättringsåtgärder på jordbrukets område* för budgetåret 1944/45 uppföra

1. å allmän beredskapsstat II ett anslag av 6 000 000 kronor,
2. å allmän beredskapsstat III ett anslag av 18 000 000 kronor.

7:o) **Befrämjande av landsbygdens elektrifiering.** I enlighet med Kungl. Maj:ts framställning under denna punkt hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Befrämjande av landsbygdens elektrifiering* för budgetåret 1944/45 uppföra

1. å allmän beredskapsstat II ett anslag av 2 000 000 kronor,
2. å allmän beredskapsstat III ett anslag av 4 000 000 kronor.

H. Egnahemsbildning, kolonisation och grundförbättringar m. m.

8:o) **Egnahemsbildning: Byggande av odlingsvägar.** Under denna punkt har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till ändamålet å beredskapsstat III för nästa budgetår uppföra ett anslag av 900 000 kronor.

Departementschefen har anfört följande i ärendet:

»Företag avseende byggande av odlingsvägar torde tillhöra sådana anläggningsarbeten, vilkas art och angelägenhetsgrad göra dem lämpliga att utnyttjas i arbetsmarknadsreglerande syfte. Jag anser mig därför böra i likhet med egnahemsstyrelsen förorda, att å beredskapsstat för nästa budgetår upptagas medel för utlämnande av statsbidrag till utförande av odlingsvägföretag. Mot att för ändamålet avses ett anslag av 900 000 kronor har jag intet att erinra. Anslaget torde böra hänföras till allmän beredskapsstat III.»

Utskottet.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot förevarande framställning, hemställer,

att riksdagen må till *Egnahemsbildning: Byggande av odlingsvägar* å allmän beredskapsstat III för budgetåret 1944/45 uppföra ett anslag av ..... kronor 900 000.

9:o) **Bidrag för anläggande av gemensamma tvättinrättningar på landsbygden.** Under denna punkt har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till ändamålet för nästa budgetår uppföra *dels* å beredskapsstat II ett anslag av 400 000 kronor, *dels ock* å beredskapsstat III ett anslag av 800 000 kronor.

Departementschefen har i ärendet yttrat följande:

»Med hänsyn till den stora betydelse anläggandet av tvättstugor av förevarande slag visat sig äga för underlättande av det kvinnliga hemarbetet på landsbygden har årets riksdag fattat beslut om att den statliga bidragsverksamheten på området under budgetåret 1944/45 skall bedrivas i något större skala än hittills. Då verksamheten synes vara av beskaffenhet att lämpligen kunna utökas vid inträffande arbetslöshet, vill jag förorda, att medel för ändamålet beräknas å beredskapsstaten för nästa budgetår. Vad beträffar medelsanvisningens storlek ansluter jag mig till egnahemsstyrelsens förslag om upptagandet av ett anslag av 1 200 000 kronor. Av anslaget torde ett belopp av 400 000 kronor böra hänföras till beredskapsstat II och återstoden till beredskapsstat III.»

I överensstämmelse med Kungl. Maj:ts förevarande framställning, som *Utskottet.*
biträdes av utskottet, hemställes,

att riksdagen må till *Bidrag för anläggande av gemensamma tvättinrättningar på landsbygden* för budgetåret 1944/45 uppföra

1. å allmän beredskapsstat II ett anslag av 400 000 kronor,
2. å allmän beredskapsstat III ett anslag av 800 000 kronor.

J. Skogsväsendet.

10:o) **Bidrag till vissa skogsvårdsåtgärder m. m.** Under denna punkt har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till ändamålet för nästa budgetår uppföra *dels* å beredskapsstat II ett anslag av 3 500 000 kronor, *dels ock* å beredskapsstat III ett anslag av 3 500 000 kronor.

Efter redogörelse för ärendet har *departementschefen* anfört och föreslagit följande:

»Vid framläggande av förut nämnda proposition, nr 264, framhöll jag, att för budgetåret 1944/45 borde upptagas anslag å allmän beredskapsstat till vissa förbättringsåtgärder på skogsbrukets område. Jag anförde därvid, att från berörda anslag borde utgå bidrag till sådana förbättringsarbeten, vilka erbjöde arbetsobjekt som vore lämpade för sysselsättning av arbetslösa — eller bidrag till torrlägningsåtgärder, skogsodling och röjning samt skogsväg- och flottledsbyggnader — ävensom till viss kursverksamhet. Beträffande omförmälda förbättringsåtgärder har Kungl. Maj:t i förenämnda proposition hemställt om bemyndigande för Kungl. Maj:t att utfärda särskilda grunder för statsunderstöd att efter Kungl. Maj:ts beslut gälla vid arbetslöshet.

För ifrågavarande ändamål torde i anslutning till skogsstyrelsens anslagsberäkning den 15 april 1944 böra upptagas ett sammanlagt belopp av 7 000 000 kronor, varav 3 500 000 kronor böra uppföras å allmän beredskapsstat II samt likaledes 3 500 000 kronor å allmän beredskapsstat III.»

Utskottet biträder vad departementschefen anfört och hemställer i enlighet *Utskottet.*
därmed,

att riksdagen må till *Bidrag till vissa skogsvårdsåtgärder m. m.* för budgetåret 1944/45 uppföra

1. å allmän beredskapsstat II ett anslag av 3 500 000 kronor;
2. å allmän beredskapsstat III ett anslag av 3 500 000 kronor.

11:o) **Bidrag till byggande av cykelstigar.** Jämlikt Kungl. Maj:ts framställning under denna punkt hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till byggande av cykelstigar* å allmän beredskapsstat III för budgetåret 1944/45 uppföra ett anslag av 1 000 000 kronor.

Kapitalbudgeten.

Statens allmänna fastighetsfond.

12:o) **Byggnadsarbeten vid statens växtskyddsanstalt.** Under denna punkt har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att å beredskapsstat III för nästa budgetår uppföra ett anslag av 70 000 kronor till uppförande vid växtskyddsanstalten av en lagringslokal för potatis och frukt.

Utskottet.

Framställningen biträdes av utskottet, som hemställer,

att riksdagen må till *Byggnadsarbeten vid statens växtskyddsanstalt* å allmän beredskapsstat III för budgetåret 1944/45 uppföra ett anslag av 70 000 kronor.

Statens utlåningsfonder.

13:o) **Gödselvårdslånefonden.** Under denna punkt har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till ändamålet för nästa budgetår uppföra *dels* å beredskapsstat II ett anslag av 2 000 000 kronor, *dels ock* å beredskapsstat III ett anslag av 3 000 000 kronor.

Departementschefen har i ärendet anfört och föreslagit följande:

»I samband med behandlingen av frågan om anvisande å allmän beredskapsstat för budgetåret 1944/45 av anslag till statsbidrag för utförande av gödselvårdsanläggningar och ladugårdsförbättringar har jag framhållit, att såväl gödselvårds- som ladugårdsförbättringsföretag lämpligen kunna utnyttjas för arbetsmarknadsreglerande ändamål. För att möjliggöra tillkomsten av dylika företag synas såsom lantbruksstyrelsen anfört å beredskapsstaten böra beräknas medel, förutom till beviljande av bidrag, jämväl till utlämnande av statslån. De för verkställande av ladugårdsförbättringar av beredskapskaraktär avsedda lånen torde i enlighet med styrelsens förslag lämpligen böra utgå från gödselvårdslånefonden. Vad beträffar storleken av det kapitaltillskott till sistnämnda fond, som torde bliva erforderligt för nästa budgetår, synes detsamma i anslutning till vad lantbruksstyrelsen förordat böra bestämmas till 5 000 000 kronor. Av den sålunda förordade kapitalinvesteringen i gödsel-

vårdslånefonden torde 2 000 000 kronor bära hänföras till allmän beredskapsstat II samt 3 000 000 kronor till allmän beredskapsstat III. Låneverksamheten på nu förevarande områden har vid medelsberäkningarna förutsatts skola bedrivas i enlighet med bestämmelser, som förordats i den denna dag till riksdagen avlåtna propositionen nr 264 angående grunder för utlämnande av statsunderstöd till vissa förbättringsarbeten på jordbrukets och skogsbrukets områden vid arbetslöshet.»

Utskottet, som ansluter sig till vad departementschefen anfört och föreslagit i ärendet, hemställer sålunda i enlighet med Kungl. Maj:ts framställning,

Utskottet.

att riksdagen må till *Gödselvårdslånefonden* för budgetåret 1944/45 uppföra

1. å allmän beredskapsstat II ett anslag av 2 000 000 kronor,

2. å allmän beredskapsstat III ett anslag av 3 000 000 kronor.

14:o) **Frukt- och potatislagerhusfonden.** Under denna punkt har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till ändamålet å beredskapsstat III för nästa budgetår uppföra ett anslag av 800 000 kronor.

Departementschefen har anfört följande i ärendet:

»Jag finner mig bära biträda lantbruksstyrelsens förslag om uppförande å beredskapsstat för budgetåret 1944/45 av ett anslag å 800 000 kronor till förstärkning av frukt- och potatislagerhusfonden. Anslaget torde bära hänföras till allmän beredskapsstat III. Någon ändring i de för närvarande i fråga om utlåningen från fonden gällande bestämmelserna synes icke bära vidtagas.»

Utskottet biträder Kungl. Maj:ts framställning samt hemställer,

Utskottet.

att riksdagen må till *Frukt- och potatislagerhusfonden* å allmän beredskapsstat III för budgetåret 1944/45 uppföra ett anslag av 800 000 kronor.

15:o) **Spannmålslagerhusfonden.** Under denna punkt har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till ändamålet å beredskapsstat III för nästkommande budgetår uppföra ett anslag av 500 000 kronor.

Departementschefen har i ärendet anfört följande:

»Med hänsyn till vad lantbruksstyrelsen i ärendet anfört förordar jag, att å allmän beredskapsstat III för nästa budgetår uppföres ett anslag av 500 000 kronor för kapitalinvestering i spannmålslagerhusfonden. För den låneverksamhet, som kan komma att bedrivas med anlitanande av beredskapsanslaget, torde bära gälla samma bestämmelser som tillämpas för utlåningen i övrigt från ifrågavarande fond.»

Utskottet.

Tillstyrkande bifall till förevarande framställning hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Spannmålslagerhusfonden* å allmän beredskapsstat III för budgetåret 1944/45 uppföra ett anslag av 500 000 kronor.

16:o) **Egnahemslånefonden.** Under denna punkt har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att

1) medgiva, att lån för bostadsfastigheter må, under de för allmän beredskapsstat III gällande förutsättningarna, under budgetåret 1944/45 beviljas från egnahemslånefonden intill ett belopp av 2 000 000 kronor utöver i årets statsverksproposition för ändamålet föreslaget högsta utlåningsbelopp;

2) till Egnahemslånefonden å allmän beredskapsstat III för budgetåret 1944/45 uppföra ett anslag av 2 000 000 kronor.

Departementschefen har i ärendet anfört och föreslagit följande:

»Då företag avseende tillskapande av bostadsegnahem på landsbygden torde utgöra arbetsobjekt, som lämpligen kunna komma till utförande för beredande av sysselsättning vid en omfattande arbetslöshet, anser jag mig böra biträda egnahemsstyrelsens förslag, att å allmän beredskapsstat för nästa budgetår beräknas medel för att möjliggöra en utvidgning av den med anlåtande av egnahemslånefonden bedrivna låneverksamheten. T. f. chefen för socialdepartementet, statsrådet Rosander, förordar i annat sammanhang denna dag styrelsens förslag om anslag till statsbidrag för uppförande av ny bostad jämväl i sådana fall, då densamma icke ersätter en äldre bostad. Med hänsyn härtill torde lånetilldelningen från egnahemslånefonden för budgetåret 1944/45 i anslutning till vad egnahemsstyrelsen anfört böra utökas från 25 000 000 till 27 000 000 kronor eller alltså med 2 000 000 kronor för utlämnande under för allmän beredskapsstat III gällande förutsättningar av lån för bostadsfastigheter. Härjämte synes såsom styrelsen förordat böra å beredskapsstaten upptagas ett kapitalinvesteringsanslag till egnahemslånefonden av 2 000 000 kronor. För den utökade långivningen torde böra gälla samma bestämmelser som hittills tillämpats för ifrågavarande låneverksamhet.»

Utskottet.

I enlighet med vad departementschefen anfört och föreslagit hemställer utskottet,

att riksdagen må

1) medgiva, att lån för bostadsfastigheter må, under de för allmän beredskapsstat III gällande förutsättningarna, under budgetåret 1944/45 beviljas från egnahemslånefonden intill ett belopp av 2 000 000 kronor utöver i årets statsverksproposition för ändamålet föreslaget högsta utlåningsbelopp;

2) till *Egnahemslånefonden* å allmän beredskapsstat III för budgetåret 1944/45 uppföra ett anslag av 2 000 000 kronor.

17:o) **Statens avdikningslånefond.** Under denna punkt har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att medgiva, att lån må, under de för allmän beredskapsstat II gällande förutsättningarna, under budgetåret 1944/45 beviljas från statens avdikningslånefond å högst 1 500 000 kronor utöver i årets statsverksproposition föreslaget högsta utlåningsbelopp.

Departementschefen har i ärendet anfört och föreslagit följande:

»I annat sammanhang denna dag förordas, att å allmän beredskapsstat för budgetåret 1944/45 beräknas medel för utlämnande av statsbidrag till utförande av torrlägningsföretag. Såsom lantbruksstyrelsen anfört torde det med hänsyn härtill vara erforderligt, att en utökning jämväl sker av lånetilldelningen från avdikningslånefonden. Jag anser mig böra biträda styrelsens förslag, att det lånebelopp, vartill lån för beredskapsändamål bör ifrågakomma för nästa budgetår utöver i årets statsverksproposition föreslagen lånetilldelning å 3 000 000 kronor, bestämmes till högst 1 500 000 kronor. En utlåning av nu angiven storlek torde såsom framgår av vad lantbruksstyrelsen uttalat icke föranleda, att nytt kapital behöver tillföras statens avdikningslånefond. För den i beredskapssyfte utvidgade lånerörelsen synas böra gälla i huvudsak samma grunder som tillämpas för den nuvarande låneverksamheten.»

Då förevarande framställning icke föranleder någon utskottets erinran, hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må medgiva, att lån må, under de för allmän beredskapsstat II gällande förutsättningarna, under budgetåret 1944/45 beviljas från statens avdikningslånefond å högst 1 500 000 kronor utöver i årets statsverksproposition föreslaget högsta utlåningsbelopp.

18:o) **Täckdikningslånefonden.** Under denna punkt har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att medgiva, att lån må, under de för allmän beredskapsstat II gällande förutsättningarna, under budgetåret 1944/45 beviljas från täckdikningslånefonden å högst 2 000 000 kronor utöver av riksdagen medgivet högsta utlåningsbelopp för kalenderår.

I ärendet har *departementschefen* anfört och föreslagit följande:

»Då täckdikningsarbeten visat sig lämpliga för sysselsättning av arbetslösa föreslås i annat sammanhang denna dag, att medel för utlämnande av statsbidrag till täckdikningsföretag upptagas å allmän beredskapsstat för budgetåret 1944/45. Med hänsyn härtill synes såsom lantbruksstyrelsen förordat en utökning jämväl bliva behövlig i fråga om det belopp, som under nämnda budgetår må kunna utlämnas från täckdikningslånefonden. Mot styrelsens förslag, att lånetilldelningen från ifrågavarande fond för nästa budgetår i beredskapssyfte utökas med 2 000 000 kronor utöver det av riksdagen för ka-

lenderår medgivna lånebeloppet å 2 000 000 kronor, har jag intet att erinra. Den av mig sålunda för beredskapsändamål förordade lånetilldelningen torde, på sätt lantbruksstyrelsen anfört, icke påkalla någon kapitalinvestering i täckdikningslånefonden för budgetåret 1944/45. Vid beräkningen av det utökade medelsbehovet för ifrågavarande ändamål har jag utgått från de grunder för täckdikningslåneverksamheten, som förordats i en denna dag till riksdagen avlåten proposition, nr 264, angående grunder för utlämnande av statsunderstöd till vissa förbättringsarbeten på jordbrukets och skogsbrukets områden vid arbetslöshet.»

Utskottet. Kungl. Maj:ts förevarande framställning biträdes av utskottet, som hemställer,

att riksdagen må medgiva, att lån må, under de för allmän beredskapsstat II gällande förutsättningarna, under budgetåret 1944/45 beviljas från täckdikningslånefonden å högst 2 000 000 kronor utöver av riksdagen medgivet högsta utlåningsbelopp för kalenderår.

Diverse kapitalfonder.

Fonden för statens reproduktionsanstalt.

19:o) **Nybyggnad för statens reproduktionsanstalt.** Under denna punkt har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till ändamålet å beredskapsstat III för nästa budgetår uppföra ett anslag av 1 400 000 kronor.

Efter redogörelse för ärendet har *departementschefen* anfört och föreslagit följande:

»Den förebragta utredningen ger vid handen, att statens reproduktionsanstalts nuvarande lokalförhållanden äro synnerligen otillfredsställande. Såsom myndigheterna framhållit synes ofrånkomligt för frågans lösning, att en nybyggnad för anstalten kommer till stånd. Visserligen torde belägenheten av den för nybyggnaden föreslagna tomten icke kunna anses ur alla synpunkter helt idealisk, men, då någon annan för ändamålet lämplig tomt för rimlig kostnad icke torde stå att få, anser jag den ifrågasatta förläggningen av anstalten böra godtagas. Mot de gjorda kostnadsberäkningarna, vilka sluta å ett belopp av 1 400 000 kronor, torde icke något vara att erinra.

För ifrågavarande byggnadsföretag, synas medel lämpligen böra upptagas å beredskapsstat III för nästa budgetår. För ändamålet torde böra uppföras hela det för företaget beräknade beloppet, 1 400 000 kronor. Jag förutsätter, att vid byggnadsarbetenas utförande kommer att iakttagas största möjliga sparsamhet så att de icke göras mera omfattande eller kostsamma än som oundgängligen av förhållandena påkallas.»

Tillstyrkande bifall till Kungl. Maj:ts framställning får utskottet hemställa, *Utskottet.*

att riksdagen må till *Nybyggnad för statens reproduktionsanstalt* å allmän beredskapsstat III för budgetåret 1944/45 uppföra ett anslag av 1 400 000 kronor.

Stockholm den 20 juni 1944.

På jordbruksutskottets vägnar:

L. TJÄLLGREN.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit

från första kammaren: herrar *Tjällgren, Granath, Gabrielsson, Alfred Andersson, Jacob Hansson, friherre Beck-Friis, Nils Olsson och Emil Petersson*; samt

från andra kammaren: herrar *Gustafson i Vimmerby, Mäler, Carlström, Lundbom, Gustafson i Dädesjö, Johansson i Öckerö, Hansson i Vännäsby och Jonsson i Fjäle.*
